

Άσκηση Ακοής – Σολφέζ – Ρυθμική Αγωγή ΙΙΙ (2024)
ΤΜΕΤ, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Μάθημα 9^ο

Μόνικα Ανδριανοπούλου

1α.Ρυθμός: Δίφωνη άσκηση
(«Άσκηση Ακοής», σελ.61, ρυθμική άσκηση 4^η)

Δίφωνο ρυθμικό σολφέζ:

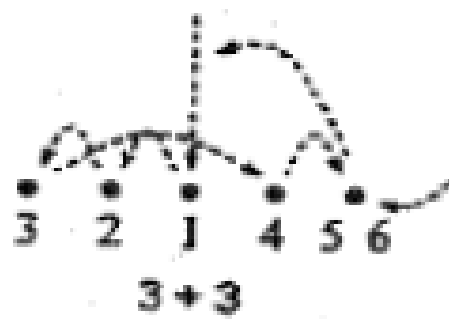
Moderato

The musical score is written for two staves. The top staff uses a treble clef and the bottom staff uses a bass clef. Both are in 4/4 time. The tempo is marked 'Moderato'. The music consists of rhythmic patterns using eighth and sixteenth notes, with several triplet markings (indicated by a '3' above the notes). The piece ends with a double bar line.

1β.Ρυθμός: Αλλαγές μέτρου
(Τέταρτο=100)

484

The exercise consists of three staves of music. The first staff starts with a treble clef and a double bar line, followed by a 2/4 time signature. It contains two measures: the first has a quarter note on G4 and a quarter note on A4; the second has a quarter note on G4, a quarter note on A4, and a quarter note on B4. A '2' is written below the second measure. The third measure has a 2/4 time signature, a quarter rest, and a quarter note on G4. A '3' is written below the third measure. The staff ends with a 4/4 time signature. The second staff starts with a treble clef and a double bar line, followed by a 4/4 time signature. It contains four measures: the first has a quarter note on G4 and a quarter note on A4; the second has a quarter note on G4, a quarter note on A4, and a quarter note on B4; the third has a quarter note on G4, a quarter note on A4, and a quarter note on B4; the fourth has a quarter note on G4, a quarter note on A4, and a quarter note on B4. A '4' is written below the first measure, a '5' below the second, and a '6' below the third. The staff ends with a 2/4 time signature. The third staff starts with a treble clef and a double bar line, followed by a 2/4 time signature. It contains two measures: the first has a quarter rest and a quarter note on G4; the second has a quarter note on G4, a quarter note on A4, and a quarter note on B4. A '7' is written below the first measure, and an '8' below the second. The staff ends with a double bar line.

1γ.Ρυθμός: Αλλαγές μέτρου

♩=76

485

2/4

3

3

3/4

3

3

2/4

486

6/8

9/8

6/8

2

3

6/8

9/8

6/8

2

4

5

6

1δ.Ρυθμός: Αλλαγές μέτρου, δίφωνος ρυθμός

♩ = 72

487

The musical score consists of three systems of two staves each. The first system starts in 4/8 time and changes to 3/8 time at measure 2. The second system starts in 3/8 time and changes to 4/8 time at measure 4. The third system starts in 3/8 time and changes to 2/8 time at measure 6. The score includes various rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, rests, and triplets. Measure numbers 2, 3, 4, 5, 6, and 7 are indicated below the staves. The tempo is marked as ♩ = 72.

2α. Μελωδία τρίφωνη (τραγουύδι φλάουτου)
[«Άσκηση Ακοής», σελ.15]

A. Webern (1883-1945)
Passacaglia, Op.1 (1908)
μμ 9-16

Sehr maessig *poco rit* *molto*

Flute
PP, espressivo *PPP*

Trumpet in C *PPP* *PPP*

Harp *PPP*

2β. Δίφωνη μελωδία: (από το 8ο μάθημα) – δίφωνο τραγούδι
[«Άσκηση Ακοής», σελ.13]

81. *Lento*

The musical score consists of three systems of two staves each, written in treble clef with a key signature of three flats (B-flat, E-flat, A-flat) and a common time signature (C). The first system is marked *p dolce* and features a melodic line in the upper voice and a supporting line in the lower voice. The second system is marked *cresc. poco a poco* and continues the melodic development. The third system is marked *f* and shows a dynamic shift to fortissimo. The score includes various musical notations such as notes, rests, slurs, and dynamic markings.

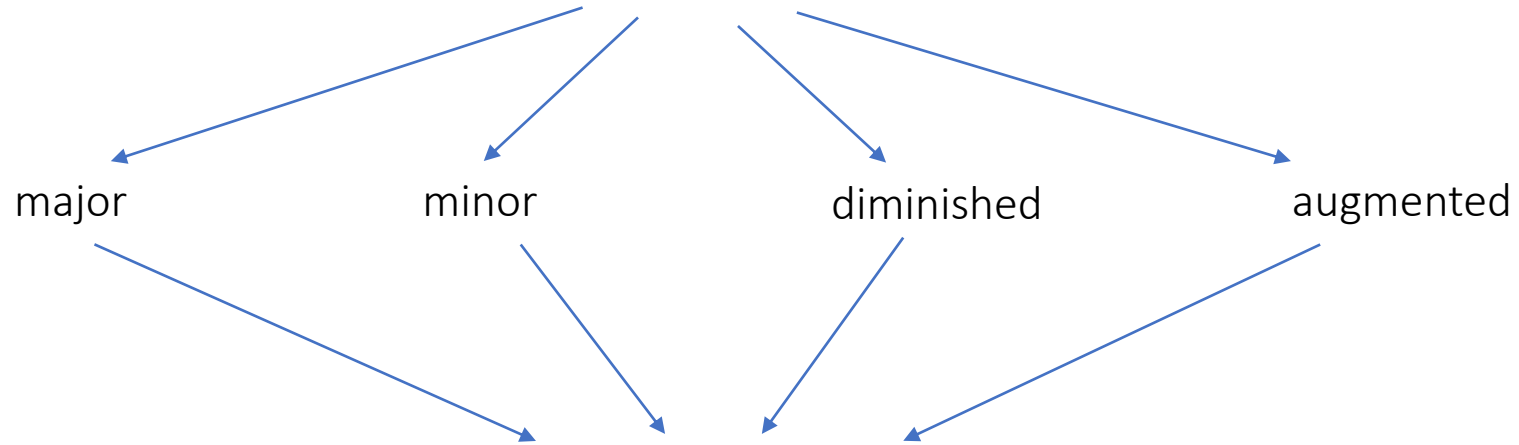
2γ. Δίφωνη μελωδία: (από το 8ο μάθημα) – διάφωνα διαστήματα
[Σημειώσεις «Άσκηση Ακοής», σελ.13]

81. Lento

The image shows a musical score for exercise 81, marked "Lento". It consists of two systems of two staves each. The first system is marked "p dolce" and "cresc. poco a poco". The second system is marked "f". Blue circles and lines are drawn around specific intervals in the melody of both staves in each system, highlighting the "διάφωνα διαστήματα" (dissonant intervals) mentioned in the text. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is common time (C).

3α. Δομή τριφωνων συγχορδιών σε όλες τις θέσεις

Ευθεία κατάσταση:	A' αναστροφή:	B' αναστροφή:
3η ○ ○ 3η ○	4η ○ ○ 3η ○	3η ○ ○ 4η ○

3β. Συγχορδίες: Δομή τριφωνων συγχορδιών (Μ, Ε, ε, Α)

Τραγούδι από κοινή βάση (ρε)

(«Άσκηση Ακοής», σελ.17)

<u>Μειζ.</u> 5 3	<u>Μειζ.</u> 6 3	<u>Μειζ.</u> 6 4		<u>Ελάσ.</u> 5 3	<u>Ελάσ.</u> 6 3	<u>Ελάσ.</u> 6 4		<u>ελατ.</u> 5 3	<u>ελατ.</u> 6 3	<u>ελατ.</u> 6 4		<u>Αυξ.</u> 5 3	<u>Αυξ.</u> 6 3	<u>Αυξ.</u> 6 4
3μ 3Μ	4Κ 3μ	3Μ 4Κ		3Μ 3μ	4Κ 3Μ	3μ 4Κ		3μ 3μ	4Α 3μ	3μ 4Α		3Μ 3Μ	4ε 3Μ	3Μ 4ε

Συγχορδίες:

Μ, Ε, ε σε όλες τις θέσεις, & Α
με βάση το ρε

Μειζονες Ελάσσονες Ελαττωμένες Αυξημένη

D₃⁵ B₃⁶ G₄⁶ d₃⁵ b₃⁶ g₄⁶ d₃⁵ b₃⁶ g₄⁶ g₄⁶ D⁺

(Αυξημένη στις τρεις
θέσεις: ίδιος ήχος,
διαφορετική γραφή)

D⁺ B₃⁺⁶ G₄⁺⁶

3γ. Συγχορδίες: Τρίφωνες Μ, Ε, ε, Α σε όλες τις θέσεις, με κοινή μεσαία νότα (μι)
(«Άσκηση Ακοής», σελ.17)

The image displays a musical staff in treble clef with a 2/3 time signature. It contains ten triads, each labeled with a Greek letter above and a chord symbol below. A vertical green line is drawn through the triad labeled (η) ε.

Label	Chord Symbol
(α)	M
(β)	M ⁶
(γ)	M ₄ ⁶
(δ)	E
(ε)	E ⁶
(ζ)	E ₄ ⁶
(η)	ε
(θ)	ε ⁶
(ι)	ε ₄ ⁶
(κ)	A

4α. Αρμονία: Αυξημένη συγχορδία ως V5#, I5#

[Σημειώσεις «Άσκηση Ακοής», σελ.46, Νο.6.1]

V5# - Απόσπασμα Beethoven, Συμφωνία Αρ. 9,
3ο μέρος, Bb major

V5# → I

Musical notation showing the progression V5# → I in Bb major. The notation is in treble and bass clefs. The bass line shows a descending fifth from Gb to Cb, with a sharp sign above the Gb. The treble line shows a descending fifth from Gb to Cb, with a sharp sign above the Gb. The progression is shown in three measures: V5# (Gb, F, Eb, D, Cb), I (Cb, Bb, Ab, Gb), V5# (Gb, F, Eb, D, Cb), I (Cb, Bb, Ab, Gb), V5# (Gb, F, Eb, D, Cb), I (Cb, Bb, Ab, Gb).

I5# → IV

Musical notation showing the progression I5# → IV in Bb major. The notation is in treble and bass clefs. The bass line shows a descending fifth from Gb to Cb, with a sharp sign above the Gb. The treble line shows a descending fifth from Gb to Cb, with a sharp sign above the Gb. The progression is shown in three measures: I5# (Cb, Bb, Ab, Gb), IV (F, Eb, D, Cb), I5# (Cb, Bb, Ab, Gb), IV (F, Eb, D, Cb), I5# (Cb, Bb, Ab, Gb), IV (F, Eb, D, Cb).

I5# → vi

Musical notation showing the progression I5# → vi in Bb major. The notation is in treble and bass clefs, with a 4/4 time signature. The bass line shows a descending fifth from Gb to Cb, with a sharp sign above the Gb. The treble line shows a descending fifth from Gb to Cb, with a sharp sign above the Gb. The progression is shown in three measures: I5# (Cb, Bb, Ab, Gb), vi (Cb, Bb, Ab, Gb), I5# (Cb, Bb, Ab, Gb), vi (Cb, Bb, Ab, Gb), I5# (Cb, Bb, Ab, Gb), vi (Cb, Bb, Ab, Gb).

V5# - Απόσπασμα Brahms, Piano
concert No.2, 4th movement, Bb
major

4β. Αρμονία: Αυξημένη συγχορδία ως αποτζιατούρα
[(Παράδειγμα ρεπερτορίου: Compus 6, Άσκηση Ε)]

Ε – Μελωδικό dictée (3 φωνές: μπάσος, σοπράνο, άλτο)

EXAMPLE 8-31: Schubert, *Andantino varié for Piano Four Hands*, Op. 84, No. 1

Andantino

(p) *cresc.*

b: I V of III III⁶ V₃⁴ of III III V III⁵⁺ (V⁵⁺ of VI) VI II (IV)₃⁶ I₄⁶ V

4β. Αρμονία: Αυξημένη συγχορδία ως V5#, I5#:
[«Άσκηση Ακοής», σελ.46, Νο.6.2]

Αρμονική διαδοχή:
Αυξημένη συγχορδία
πάνω στις V & I
(Ακρόαση και τραγούδι)

The musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a common time signature (C). The lower staff is in bass clef with a common time signature (C). The key signature has two flats (B-flat and E-flat). The score shows a sequence of chords and their harmonic analysis below the bass staff.

I V 5# I V5# I I 5# IV I5# IV V I

Clara Schumann (1819-1896),
Soirees musicales, Op.6
Notturmo (1836)
Αρμονικό υπόβαθρο, μμ1-10

The musical score shows five chords and their harmonic analysis below the bass staff.

I I5# vi6 (V)6 ii

4γ. Αρμονία: Αυξημένη συγχορδία ως V5#, I5#:
[«Άσκηση Ακοής», σελ.47, Νο.6.3]

NOTTURNO.

Andante con moto.

N° 2.

sempre legato.
Ped.

dolce.

Clara Schumann (1819-1896),
Soirees musicales, Op.6
Notturmo (1836)
Αρμονικό υπόβαθρο, μμ1-10

I   I^{5#}   vi⁶   (V)⁶   ii

Ως το επόμενο μάθημα:

- **Αρμονία:** Μελετήστε τη σελ. 49 των σημειώσεων «Άσκηση Ακοής», όπου δίνονται συνοπτικά **όλα τα αρμονικά φαινόμενα** του 3^{ου} εξαμήνου*. Παίξτε/ακούστε τις διαδοχές, και ταυτόχρονα τραγουδήστε είτε οριζόντια μεμονωμένες φωνές, είτε με αρπίσματα τις συγχορδίες, παρατηρώντας την αίσθηση κάθε αρμονικού φαινομένου.
- **Μελωδική prima vista:** Σημειώσεις «Άσκηση Ακοής», σελ.9: Μελωδία No.14 (Debussy, *Nuit d'etoiles*). (Επανάληψη και κάθε φωνή της δίφωνης μελωδίας σε φα ελάσσονα, Σημειώσεις «Άσκηση Ακοής», σελ.13.)
- Άσκηση (δίφωνη) **ρυθμικού solfège:** Boettger 487*.
- [Επανάληψη οποιουδήποτε άλλου τμήματος του 9^{ου} μαθήματος στο οποίο υπήρξε δυσκολία ειτέλεσης / κατανόησης.]
- **Dictée:** Ασκήσεις ακουστικής αναγνώρισης “Compus III”: Από το έκτο σετ ασκήσεων (“Compus 6”), συμπληρώστε σύμφωνα με τις ανάγκες σας τις ασκήσεις: **A** (Σύντομες ατονάλ μελωδίες), **B** (Συγχορδίες), **Γ** (Αρμονικές Διαδοχές), **Δ** (ρυθμό), **E** (μελωδία).

*Για το ηχογραφημένο υλικό του μαθήματος, πάτε στο Open eClass > Έγγραφα > (ii) Ηχητικά αρχεία μαθημάτων > Ηχητικά αρχεία Άσκ.Ακ.ΙΙΙ - Μάθημα 09ο.zip, ή στο Open eClass > Σύνδεσμοι > Άσκηση Ακοής ΙΙΙ: Ηχητικά αρχεία μαθημάτων

**Για τα ηχητικά αρχεία του Compus πάτε στο Open eClass > Έγγραφα > Ασκήσεις dictee (“Compus”) – Ηχητικά αρχεία, ή στο Open eClass > Σύνδεσμοι > Compus 3, ηχητικά αρχεία

Κανείς δεν μπορεί να είναι ελεύθερος, αν δεν είναι κύριος του εαυτού του.

(Επίκτητος, στωικός φιλόσοφος 1^{ος}-2^{ος} αι. μ. Χ.)

∞

Στα νιάτα μου υποστήριζα την ελευθερία και στα γεράματά μου υποστηρίζω την τάξη...

Έχω κάνει αυτήν τη μεγάλη ανακάλυψη, ότι η ελευθερία είναι αποτέλεσμα της τάξης.

(*Will Durant*, Αμερικανός ιστορικός και φιλόσοφος, 1885-1981)

Monet, *The Seine at Vétheuil* (1880)

<https://www.metmuseum.org/art/collection/search/437109>